

Hospitalita

MILOSRDNÍ BYLI
V MINULOSTI DŮLEŽITĚJŠÍ,
NEŽ SI MYSLÍME

ZEMŘEL
P. VOJTĚCH MÁLEK

CENY
CELESTÝNA OPITZE
2016

ŘÁD A KŘESŤANSKÝ SVĚT

OBSAH

- 4 Krátce...
- 6 Zemřel P. Vojtěch Málek
- 7 S řeholníky v Tatrách
- 10 Cena Celestýna Opitze 2016
- 15 Jak se žije bratřím u protinožců?
- 19 Setkání mládeže v Krakově
- 20 2. ročník Bratislavského týždňa dobrovolníctva
- 22 Miesto pustovníkov – zdroj obnovy povolania pre zdravotníkov
- 24 Návraty ku koreňom
- 26 Milosrdní bratři byli v minulosti důležitější, než se může zdát!
- 29 Postrehy z bratislavskej „Školy hospitality“
- 31 Konference Hospitality
- 33 Misijní projekt 2016 – Madagan
- 35 Br. Imre byl oceněn medailí Evropského občana
- 36 Pondělky milosrdenství

ŽIVOT A ZDRAVÍ

- 38 Vína ze sklizně milosrdných bratří
- 39 Tváří v tvář Zemi - Marek Orko Vácha
- 40 Kalendář 2017

SPIRITUALITA

- 41 Smrt je konec? - Zamyšlení P. Málka
- 42 Z dopisů sv. Jana z Boha
- 42 Papež František
- 43 Co připravujeme a co nás čeká...

MILÉ SESTRY A MILÍ BRATŘI,

Rok milosrdenství, který jsme mohli prožívat v uplynulých měsících, pomalu končí. Rok, který nám přinesl mnoho požehnaní a mnoho možností osobního růstu či konfrontaci s vlastními názory. Pokud jsme toto brali vážně, dokázali jsme se na chvíli zastavit a ztišit, mohlo to být pro každého z nás zase dalším stovebním kamenem v architektuře našeho života. Jsou jistě chvíle, kdy se cítíme osamocení, vyčerpání a dokonce ztrácíme motivaci pro naši práci. Skutky milosrdenství (duchovní či tělesné) nám ale mají pomoci tyto krize překonávat. A co více... Pomáhat našim bližním tyto krize překonávat. Jsme lidé. Tvorové, kterým Bůh daroval svobodu a s ní i svědomí a odpovědnost. Soubor těchto darů z nás tvoří společenství, které se vzájemně podpírá. Proto bych nám všem přál, abychom se tento Rok milosrdenství snažili integrovat do našich životů, a to v každém dalším roce našeho života.

Kéž my všichni máme dost sil na přímluvu Panny Marie tyto skutky vykonávat.

Br. Martin Macek, OH
představený milosrdných bratří
v České republice a na Slovensku

krátce...

| Vizitace Slovenska a Čech

V prvních říjnových týdnech proběhla vizitace našich zařízení a komunit na Slovensku a v České republice. Rakouský provinciál se svými spolupracovníky navštívil všechny naše bratry a spolupracovníky, zajímal se, jak se jednotlivým zařízením daří a snažil se přispět svými návrhy na případné zlepšení. I tato setkání jsou jedinečným nástrojem, aby naše služby byly v regionu poskytovány v jednotném duchu a na co nejvyšší možné úrovni.

| Milosrdný bratr přednášel studentům medicíny

Br. Martin Macek byl pozván na třetí lékařskou fakultu Karlovy univerzity v Praze, aby předal studentům a dalším zájemcům o řád své osobní svědectví ze služby u nemocných. Děkujeme za zájem o působení našeho řádu a za možnost předat některé naše hod-

noty studentům medicíny. I díky tomu se můžeme podílet na tvorbě zdravé společnosti, která si uvědomuje pravé hodnoty a principy služby lidem nemocným a potřebným.

| I umění pomáhá léčit

Už 25 vernisáží obrazů, fotografií či jiných uměleckých děl jsme během posledních let uspořádali v brněnské Nemocnici Milosrdných bratří. Milosrdní bratři jsou přesvědčeni, že pěkné prostředí je (samozřejmě mimo jiné) základem úspěšné léčby nemocných. Není možné léčit tělo a zapomínat přitom na duchovní a duševní pohodu pacienta. I proto jsme využili vestibul nemocnice, kde pravidelně šestkrát do roka otevíráme výstavu umělec-

kých děl, kterou doprovázíme hudebním vystoupením. Při vernisážích se zároveň mohou potkat nemocní, kteří se u nás léčí, ale i lidé z venku, kteří se přijdou do nemocnice podívat na výstavu. Nemocnice se tak stává živým místem setkání a místem uzdravení.

| Novoměstský kostel dostane novou fasádu

V srpnu letošního roku byla zahájena z finančních důvodů dlouho odkládaná rekonstrukce fasády konventního kostela v Novém Městě nad Metují. V průběhu podzimu bude kompletně opravena celá uliční fasáda a bude také posouzen stav kostelní věže. Kostel Narození Panny Marie se tak po snesení lešení opět stane architektonickou dominantou hlavní novoměstské třídy Komenského. Oprava fasády je prováděna s finanční podporou Královéhradeckého kraje.

| Duchovní služby pro lidi v nůdži

Duchovní rozhovory, spovede, katechéza a sv. omša našli svoje miesto

v zariadení pre ľudí v nůdži v Bratislave. Tešíme sa novej službe duchovných pondelkov.

Splnil sa nám jeden z veľkých snov. Neustále sme premýšľali ako čo najsvedomitejšie naplňovať hodnotu spirituality pri starostlivosti o ľudí v nůdži. Podarilo sa nám vďaka mnohým pekným spoluprácam sprístupniť zvláštny priestor pre duchovné služby a to priamo v priestoroch zariadenia Domova sv. Jána z Boha na Hattalovej ulici. Tak ako v nemocnici aj u nás sa týmto môže naplňovať poslanstvo Zakladateľa Milosrdných bratov - cez telo k duši, kedy okrem hygieny a obeda dostanú naši hostia a hostky niečo viac; niečo pre večnosť.

Každý pondelok v čase od 10 do 12 budeme mať spolu s našimi hosťami a hosťkami príležitosť na zamyslenie a spojenie s Bohom.

ZEMŘEL P. VOJTĚCH MÁLEK

S bolestí v srdci oznamujeme, že si dne 9. 11. 2016 k sobě Pán povolal našeho spolubratra P. Vojtěcha Václava Mála, OH. Pánu Bohu děkujeme za jeho život a dílo, za ohromný příklad života řeholníka a kněze, a vám, čtenářům zpravodaje Hospitalita, děkujeme za modlitbu!

Otec Vojtěch pro nás vždy byl vzorem přijetí života takové, jaký je. S jeho radostnými, ale i bolestnými částmi. Je pravda, že poslední roky trpěl mnoha tělesnými bolestmi a stářím jako takovým, ale vše přijímal s úsměvem na tváři. Měl velký zájem o to, co se děje kolem něj, v klášteře, v naší zemi, ale i ve světě. Bedlivě poslouchal zprávy a bylo na něm vidět, jak silně se ho dotýkají problémy světa, války, chudoba a nemoci. Stále se modlil, a i když po chodbách kláštera chodil už jen těžko s pomocí chodítka, zpíval si u toho často písně z kancionálu. Byl pro nás velkým vzorem... jak sám říkal, ani na vteřinu nepochyboval o přítomnosti Boha. A ani o svém osobním povolání řeholního kněze. Celý život si přál zemřít u oltáře, u svatostánku. To mu nakonec Pán splnil... při adoraci usnul a v tichu a poklidu zemřel.

Život P. Vojtěcha

Narodil se 20. 8. 1927 ve Slavíkově u Havlíčkova Brodu. Pocházel z 8 dětí. 23. 7. 1946 vstoupil do řádu sv. Jana z Boha v Praze. 8. 12. 1947 složil do rukou p. provinciála Jančaříka své první sliby. Od 1. 10. 1949 absolvoval dvouletou základní vojenskou službu v Chodové Plané, Plané u Mariánských Lázní, Stříbře a Boru u Tachova jako zdravotník. Po návratu z vojny 9. 12. 1951 složil v pražském kostele sv. Šimona a Judy své slavné sliby. Poté pracoval 8 let na operačních sálech jako instrumentář, později jako pomocník pro anesteziology. 16. 7. 1960 musel na příkaz komunistického režimu se svými spolubratry pražskou nemocnici a konvent opustit. Tehdejším církevním tajemníkem byl

poslán do Milešova u Lovosic, kde pracoval jako rehabilitační pracovník. V roce 1968 začal studovat na Teologické fakultě v Litoměřicích. 23. 6. 1973 přijal v pražské katedrále sv. Víta z rukou tehdejšího biskupa Františka Tomáška kněžské svěcení. Od 1. 11. 1973 do 27. 8. 1990 sloužil ve farnosti Těnovice okr. Plzeň-jih. Teprve roku 1990 se mohl vrátit do Letovic, kde působil v konventu jako magistr kandidátů a noviců a v letech 1995 až 2004 zde byl převorem. V roce 2004 byl zvolen provinciálem českomoravské provincie a tuto funkci vykonával do roku 2007. Po celou dobu byl rektorem kostela sv. Leopolda v Brně a navštěvoval nemocné. Zemřel v kruhu bratří ve středu 9. 11. 2016.

MODLITBA

Všemohoucí a věčný Bože, děkujeme ti za tvého služebníka P. Vojtěcha a prosíme tě: odměň jeho činy lásky a milosrdenství, starost o vše, cos mu svěřil, a přijmi ho k sobě do věčné radosti v nebi. Amen

S ŘEHOLNÍKY V TATRÁCH

Od 31. srpna do 4. září jsme navštívili část Vysokých Tater. Důvod byl nabídnout setkání mladým mužům, kteří se zajímají o život v řeholi a o práci s potřebnými.

A to trochu netradiční formou. Tzv. "klášterů na čas", kdy si může zájemce okusit život v klášteře a rozhodovat se o svém povolání, je dostatek. Chtěli jsme nabídnout něco, co mladé lidi zaujme – pobyt ve velehorách. A to

v klášterní formě. Čas, který dává Pán každému z nás, nemusí být nutně včleněn do prostředí, ze kterého vycházíme. Toto setkání jsme chtěli koncipovat na vzájemném poznávání svých představ a možností v prostředí, které bude trochu výjimečné. Hory, které Bůh stvořil, abychom je obdivovali, nám k těmto rozhovorům a k tomuto setkání měly pomoci. Asi každý muž má v sobě touhu něco sobě dokázat. A tak bylo celé setkání vedeno v duchu Roku milosrdenství, kde každý překonával své hranice a zároveň tvořil

komunitu. Programovou náplní byl jak duchovní život (modlitby a účast na mši svaté), tak společná práce (vaření jídla, aj.), ale i rozhovory a rozvíjení vztahů. Účast členů byla podmíněna věkem od 18 do 39 let.

První den jsme mohli zažít na Slavkovském štítě mši svatou, která v nás všech zanechala hluboký duchovní zážitek, kdy jsme na kamenech klečeli a sledovali proměnění Páně při mši svaté.

Došlo i na hry, do kterých se zapojili všichni.

Poslední den jsme si všichni (každý v jiné rovině) sáhli na dno svých fyzických sil. Do nejvyšší položené chaty na Slovensku na Rysech odnášel každý 10 – 15 kg materiálu, přestože jsme nemuseli. Při rozhovorech v rámci Roku milosrdenství byla tato zkouška nazvána jako – pomoci někomu, kdo to nutně nepotřebuje, ale kdo bude mít z doneseného materiálu možnost hostit druhé. Tak se dostalo i nám velmi dobrého horského čaje na této chatě.

V příštím roce budeme setkání řeholníků a těch, kdo se rozhodují pro život v klášteře opakovat. Pokud se již teď chcete o akci informovat, napište na prevor@milosrdni.cz.

Br. Martin

Co nám o setkání napsali účastníci?

► *Být v Tatrách s milosrdnými bratry byl doslova povznášející zážitek. Bratři se o nás, zájemce o řeholní povolání, s láskou jim vlastní obětavě starali. A my jsme se jim snažili pomáhat. Už po chvíli jsme všichni vycítili, kdo má s čím pomoci. Díky tomu byl celý v Tatrách strávený čas velmi poklidný, v přátelské až rodinné atmosféře. Bratr Martin pro nás už ze zkušenosti vždy vybral vhodný čas a navrhl trasy tak, abychom se vyhnuli davům turistů. Mohli jsme šlapat do hor o samotě a nerušeně přemýšlet v tichu krás stvořené přírody. Nebo debatovat ve skupině s ostatními a poznávat tak sebe i ostatní. Poznávat bratry mimo klášter, ptát se na otázky z jejich všedního života a rozjímat o milosrdenství, hospitalitě, o lásce k bližnímu. Vrcholem jedné z prvních výprav byla mše sv. na vrcholu Slavkovského štítu, kterou sloužil o. Richard z bratislavského konventu. Bylo dobře, že bratři předem „vymodlili“ perfektní počasí. Bylo taky myšleno i na jiné rozptýlení, jako lanovky, zubačky, gastronomické zážitky a bezmotorové čtyřkolky... Celkově jsme si užili dost legrace, vyprávěli si vtipy a večer, po nešporách, padali únavou do postele. Velký dík Bohu i bratrům za tak hezký a požehnaný čas.*

► *Akce, která se konala na přelomu srpna a září, byla organizována milosrdnými bratry. Sešli se na ni různí lidé různého věku (od 18 let do 47), kteří ovšem hned vytvořili fungující společenství.*

Já tam byl také a položím-li si otázku, jak rozdílně by se psalo, kdyby název článku zněl jen „v Tatrách“, tedy bez řeholníků, musím především vypíchnout tu neobvyklou soudržnost osmi navzájem de facto cizích lidí. Možná se někdy objevilo menší špičkování, vše však bylo bráno ne vážně, ale s humorem. Klidná síla v nás stále posilňována společnými modlitbami a bohoslužbami přemáhala různé překážky, a tak jsme mohli svorně stoupat po nejvyšších vrcholech Vysokých Tater.

Nohy nás bolely, únava přicházela těž, ale vše vždy bylo vykoupeno pohledy na nádhernou přírodu kolem nás, a tak každý den začínal a končil s úsměvem.

Pobyt v Tatrách pro mě nebyl jen nějakým turistickým výletem do překrásných velehor ale především dalším poznáváním milosrdných bratří samotných a částečně i jejich života. Musím tedy veřejnosti říci, že řeholníci nejsou žádní podivíni, ale jsou to lidé jako my. Bylo by mi ctí s nimi trávit životní pouť.

CENA CELESTÝNA OPITZE 2016 „NECHŤ PROMLOUVÁ SRDCE“

Již sedmým rokem se podzim v našem řádu nese v duchu příprav na předání ocenění za vzor v péči o nemocné a potřebné, Ceny Celestýna Opitze. Každý rok se snažíme z mnoha nominovaných vybrat dva, tři laureáty, kteří se nejenom pro nás stanou vzorem v přístupu k lidem nemocným, chudým, lidem bez domova, zkrátka ke všem, kdo potřebují jakoukoli formu pomoci a často jsou na ni odkázáni.

V letošním roce se podařilo vybrat tři, kteří každý svým jedinečným způsobem „dělají dobro a dělají ho dobře“. Někteří z nich v životě neslyšeli o osobě Celestýna Opitze, milosrdném bratru a zakladateli anesteziologie, přesto s ním mají mnoho společného. Stejně jako on, i letošní laureáti jdou proti davu a zaběhnutým pořádkům, všímají si mezer a nedostatků ve společnosti a svojí vlastní prací se je snaží zaplnit, snaží se jít příkladem druhým, žijí podle přesvědčení, že na tomto světě nejsou od toho, aby si svět užili plnými doušky, ale aby svět a lidé na něm si užili, že tu jsou. Nejsou tu pro sebe, ale pro druhé.

Mezi laureáty tak letos máme člověka, který sám vyrazil do Afriky a založil vlastní nemocnici, ve které se každoročně ošetří tisíce lidí a zachrání desítky či stovky životů. Máme mezi nimi příběh dospělého člověka, kterého nemoc upoutala na lůžko a už mu nedovolila vstát, a vlastní matka ho přijala a dlouhá léta ho takto doma ošetřuje a prožívá s ním každou minutu jeho nelehkého života. Že se Cena Celestýna Opitze netýká pouze ošetřování nemocných nebo velkých lékařských projektů v chudých částech světa dokazuje třetí laureát, který sice prochází

z úplně jiného profesního prostředí, ale díky němu můžeme poznat, že obětovat se službě druhým je možné úplně kdekoliv

NECHŤ PROMLOUVÁ SRDCE

Předání sedmého ročníku ocenění za vzor v péči o nemocné a potřebné proběhlo v sobotu 22. října 2016 v pražském kostele sv. Šimona a Judy u Nemocnice Na Františku. Během koncertní části večera zazněly autorské skladby inspirované heslem řádu milosrdných bratří „Tělem k duši“ z dílny Jiřího Pavlice v podání skupiny Hradišťan a sboru Bohemiachor. V živém přenosu bylo předání cen a koncert nazvaný „Nechť promlouvá srdce“ vysíláno TV Noe.

Udělování cen je vždy doplněné o kulturní složku. O její zajištění se letos postaral sbor Bohemiachor a Jiří Pavlica se skupinou Hradišťan. Jiří Pavlica se v rámci Roku milosrdenství nechal inspirovat slovy vytesanými na zdi první nemocnice, kterou založil sv. Jan z Boha, „Nechť promlouvá srdce“ a složil skladby, ve kterých se prolínají motivy milosrdenství, naděje a lásky. Právě toto hudební dílo podtrhlo význam předávání Cen Celestýna Opitze a jeho poslech se stal důstojnou součástí našeho vyjádření vděčnosti za příklad lidem, kteří svůj život obětují službě bližním.

LAUREÁTI 2016

Martin Dvořák

Lidé pracující ve státní správě se nikdy netěšili příliš velké popularitě, Martin Dvořák (nar. 1956) ale dokázal, že práce s českou vlaječkou na rameni nebo na klopě saka je regulérní „pomáhající“ profesí, ve které člověk slouží lidem, ne státu nebo mezinárodními organizacím. Práce diplomata ho nutí pracovat s mocnými lidmi, nikdy ale nezapomíná, že je tam pro to, aby hájil ty slabší. Tento svůj postoj se srdcem doširoka otevřeným pro pomoc každému, kdo ji potřebuje, má jistě vrozený, během svého života ho však mohl podrobit náročným zkouškám, ve kterých prokázal svůj charakter.

Důsledkem projevu své občanské neposlušnosti vůči komunistickému režimu pracoval jako technik a dělník, i když měl vysokoškolské vzdělání. I díky pevnému postoji vůči demokracii a lidským hodnotám byl zvolen prvním polistopadovým primátorem města Hradec Králové. Díky těmto zkušenostem mu v roce 1999 přišla velká nabídka od Rady Evropy, a to, zda by měl zájem se v rámci mise OSN podílet na vybudování místní samosprávy v Kosovu zničeném tehdejším konfliktem. Tuto výzvu přijal a do prvních tamních demokratických voleb působil v Instogu jako místní administrátor.

I tyto zkušenosti mohl bohatě využít při své další humanitární misi, a to v Iráku, kde od roku 2003 působil jako odborník v přechodné koaliční správě nejprve v Basře, a poté v Bagdádu.

Od roku 2004 je stálým zaměstnancem Ministerstva zahraničních věcí České republiky. V letech 2005 až 2009 pracoval na zastupitelském úřadu ve Washingtonu jako obchodní rada, v dalším období byl ředitelem Odboru dvoustranných ekonomických vztahů a podpory exportu a od roku 2012 působí opět ve Spojených státech amerických jako generální konzul v New Yorku.

Může se zdát, že úředník ministerstva má daleko od významu, který představuje Cena Celestýna Opitze, opak je ale pravdou. Svátý Jan z Boha nikdy po nikom nechtěl, aby dělal nadlidské úkoly, svým následovníkům vštěpoval slova „dělejte dobro a dělejte ho dobře“. Martin Dvořák svým životem dokazuje, že člověk nemusí být lékař nebo ošetřovatel, aby mohl pomáhat druhým. Lidé totiž potřebují střechu nad hlavou, tu v Kosovu pomohl postavit stovkám rodin, lidé potřebují školy, nemocnice, pitnou vodu, silnice, o to vše se v Kosovu postaral. Lidé potřebují vyslechnout a poradit, lidé potřebují vědět, že někdo je pro ně ochoten položit vlastní život, i tuto službu prokazoval při svém působení v Iráku. Lidé potřebují vědět, že když prchají se svými rodinami z místa konfliktu, nebudou pronásledováni tam, kam

utíkají. Lidé také potřebují vědět, že se za ně někdo postaví a bude za ně bojovat, lidé potřebují, aby jim občas někdo podal ruku a s úsměvem na tváři je přijal takové, jací jsou. A všechny tyto služby každodenně poskytuje Martin Dvořák.

Anna Tisovská

Vidět trpět své dítě je pravděpodobně nejhorší pocit, který matka může zažít. Vzorem pro ně je v tomto dozajista Panna Maria, která procházela s Ježíšem křížovou cestu, stála pod jeho křížem a nesla s ním jeho bolest s neuvěřitelnou silou, odvahou a odhodlaností. Stejně jako Panna Maria byla se svým synem, tak asi každá matka je se svým dítětem, dýchá za něj a obětuje se každá, jak jen může. Někde je potřeba více obětí, někde je cesta snazší, vše je ale v Božích rukou a On ví moc dobře, co s námi dělá. V tom mu musíme důvěřovat. Paní Anna Tisovská patří k těm matkám, po kterých Pán chce oběti velké... ona sama si je toho vědoma, přijímá tuto výzvu a po vzoru Panny Marie pomáhá svému synu nést „jeho kříž“, s láskou a neuvěřitelným odevzdáním a optimismem.

Marcel byl otec rodiny se dvěma dětmi, člověk plný vitality s mnoha koníčky, miloval přírodu, rybaření, jezdil na kole... Když měl v roce 2006 odjet s rodinou na dovolenou, přepadla ho

znenadání hrozná bolest hlavy. Záchranka ho musela odvézt do nemocnice. Po nějaké době začal ztrácet hybnost a po náročných vyšetřeních lékaři zjistili, že má kombinaci klíšťové encefalitidy, boreliózy a k tomu nějakou další nežádoucí bakterií v těle. Tato soustava nemocí byla pro jeho tělo příliš náročná a postupovala velice rychle. Brzy musel být Marcel uveden do umělého spánku a jeho blízcí museli minutu po minutě čekat, jestli se dožije té další. Když se po třech týdnech probudil, lékaři rodinu varovali, že Marcel bude mít velké následky hlavně v paměti. Po probuzení si však všechno pamatoval, všechny poznával a hlava mu perfektně fungovala. Zato tělo zůstalo zcela ochrnuté, nemohl ani mluvit, a od té doby je permanentně napojen na plicní ventilaci. Od té doby se jeho stav nezměnil, nanejvýš malinko k lepšímu, ale jindy zase k horšímu.

Paní Tisovská se v té době starala o svoji nemocnou maminku doma, a tak nevěděla, o koho se starat dřív. Zanedlouho jí na rakovinu zemřel i manžel. Zůstala doma sama a tak se jí začala v hlavě rodit myšlenka, že by se o Marcela starala sama. Po přesvědčování lékařů a stabilizaci Marcela, se ho podařilo dopravit domů. Zhruba od roku 2013 se takto o něj stará ve dne v noci, rodina je sice navštěvuje, ale naprostá většina tíhy péče o Marcela stojí na paní Tisovské.

Čas a nemoc mohou být i velkým

darem, o tom je paní Tisovská přesvědčena. Marcel je velice pozorný člověk, se světem komunikuje těžko, ale člověk pozná, co by asi chtěl říct... I díky velké pomoci okolí, blízkosti řádových sestřiček a zájmu biskupa Hrdličky, Marcel (i když před svojí nemocí o Bohu vůbec nepřemýšlel) přijal první svaté přijímání a biřmování. Modlitba se tak stala zdrojem síly v životě paní Tisovské a jejího syna, ale především zdrojem vytrvalosti, díky které se světu stávají příkladem lidi, kteří se nikdy nevzdávají.

Aleš Bárta

Zdravotník Aleš Bárta patří k lidem, kteří mají velké sny a zároveň sílu a vytrvalost své sny plnit. Už jako dítě miloval Afriku a netoužil se tam jenom podívat, ale reálně tam něco udělat, někomu pomoci. K pomoci v rozvojových zemích ho přiměla vlna Tsunami v roce 2004, díky které odjel po své 16leté praxi v úrazové medicíně na Srí Lanku pomáhat místním.

V roce 2006 vyrazil na cestu do Keni, kde polovina lidí žije pod hranicí chudoby. Cíl měl prostý, založit nemocnici. V Africe sice působí mnoho mezinárodních organizací i jednotlivců, stále je to ale málo a každý člověk, který sem přijede pomáhat, léčit a ošetřovat, zde najde uplatnění. Vhodné místo našel ve vesnici Itibo v odlehlem kraji

Nyamira, který byl doslova zamořený nemocemi, a přitom zde místní neměli téměř žádnou zdravotní péči. Mnoho pacientů tu zbytečně umíralo i na choroby nebo úrazy, které jsou běžně léčitelné. „Itibo splňovalo všechny naše představy, byla tam velká nemocnost, zchátralé zdravotní středisko a všude bylo daleko k lékaři.“ V oblasti je vysoký výskyt malárie a největší procento HIV pozitivních v Keni. „Když jsme tam přišli, byli jsme pro mnohé první běloši, které viděli. Děti před námi utíkaly,“ popisuje začátky svého působení Aleš Bárta.

Podářilo se mu navázat dobré vztahy s místními, dokonce dostal k dispozici starou budovu, kde s podporou pár spolupracovníků a v rámci rozvojových projektů občanského sdružení ADRA založil nemocnici. Cílem samozřejmě bylo pomoci místním, ale také dát prostor mladým medikům a lékařům z Čech, aby poznali jiné prostředí, než které je v českých nemocnicích, aby poznali medicínu a ošetrovatelství v jejich nejsurovější podobě. Díky Aleši Bártovi je v Itibo k dispozici operační sál, zubní ordinace, ambulance a porodnice. Za posledních deset let se tak díky němu a jeho spolupracovníkům podařilo v české nemocnici zvýšit životní úroveň a snížit úmrtnost novorozenců o padesát procent. Od té doby tam afričtí i čeští lékaři spolu se studenty medicíny ošetřili desítky tisíc lidí a zachránili stovky životů.

Aleš Bárta je úžasný a pokorný člověk, který v roce 2016 mimo jiné obdržel

ocenění od ministra zahraničí *Gratias Agit* za dlouhodobé šíření jména České republiky v zahraničí. Je teprve třetím Čechem oceněným z afrického kontinentu. Obětoval celému projektu své pohodlí, zdraví, majetek a čas. Jedná se o výjimečného člověka, který měl a má vždy na prvním místě službu druhým.

O celém projektu a o něm byl natočen film „Daleko za sluncem“ v režii Olgy Špátové.

vp

MOŽNOST NOMINACE 2017

Cena *Celestýna Opitze* je každoročně udělována vybraným osobnostem za jejich příklad v péči o nemocné a starost o jakkoli potřebné. Symbolizuje poděkování a obdiv jejich práci, která inspiruje mnohé další v životě *hospitality* – křesťanské péče o nemocné a potřebné.

Laureáty ceny může nominovat kdokoliv, protože komise je vyhledávat sama nemůže. Lidí, kteří si zaslouží toto minimální uznání vděčnosti za jejich příklad, je mnoho a často pracují ve skrytu. Proto nominace přijímáme na emailu info@milosrdni.cz, anebo skrze formulář na www.milosrdni.cz. Za nominace předem děkujeme!

JAK SE ŽIJE BRATRĚM U PROTINOŽCŮ?

Reportáž z letošní cesty převora br. Martina a spolupracovníka Jana Švorce do Australských rádrových domů, jsme avizovali již v předchozích číslech a nyní je tu.

Prvním dojmem z cesty do Austrálie bylo, že je to od nás ale opravdu velmi daleko. Sezením v letadle jsme strávili čistého času asi 20 hodin, celá cesta i s dvěma přestupy trvala téměř 24 hodin. Pokud tedy někomu nedělalo dobře dlouhé sezení v autobuse cestou do Jugoslávie, cestu do Austrálie ať raději neplánuje.

Druhým dojmem bylo, že v Austrálii je všechno obráceně. Jezdí se tam nalevo. Slunce tam sice putuje od východu na západ, ale to znamená, že jde po obloze zprava doleva – tedy obráceně než u nás. Když je u nás léto, je tam zima a obráceně. Jak jsme byli upozorněni, dokonce i vír ve vaně se vlivem tzv. Coriolisovy síly otáčí obráceně než na severní polokouli. Hvězdná obloha v Austrálii ničím nepřipomíná tu naši, neboť je v noci obrácena do úplně jiné části vesmíru. Inu, jiný kraj, jiný mrav.

A když už jsme u toho mravu, lidé jsou v Austrálii milí a nápomocní. Jsou

spíše podobní Angličanům než Američanům, vazba na Velkou Británii a královnu je stále velmi patrná. Byli jsme překvapeni, jak relativně detailně jsou Australané obeznámeni se situací v Evropě. Dokonce i o České republice resp. Československu měli spoustu poměrně přesných informací (zcestovalí čtenáři budou jistě vědět, že to není všude ve světě samozřejmostí).

Měli jsme to štěstí, že nám spoustu lokálních reálií zprostředkovali bratři, v jejichž komunitách v Melbourne a v Sydney jsme strávili vždy několik dní. V Melbourne, kam jsme znaveni přiletěli, nás přivítal br. Vianney a br. Dominic, jejich přijetí bylo vskutku srdečné a velkorysé. Stejnou zkušenost jsme o pár dní později udělali v Sydney, kde jsme se setkali s provinciálem oceánské provincie br. Timothy a s dalšími bratry. Jak jsme záhy zjistili, komunity bratří jsou v Austrálii malé, bratři žijí spíše roztroušeně. Jak však poznamenal br. Brian, mimo chodem nejstarší žijící generální převor celého řádu, duch komunity a spřízněnosti bratří je i přes geografickou vzdálenost velmi silný. Také domy, ve kterých komunity sídlí, se od těch našich značně odlišují. Zatímco u nás jsme zvyklí na velké barokní kláštery, kon-

venty na předměstích australských měst jsou malé domky, které jsou od okolní zástavby prakticky k nerozeznání.

Setkání s australskými komunitami bratří byl však jen jeden z důvodů cesty převora br. Martina do Austrálie. Tím druhým a neméně důležitým byla návštěva pana Alexandra Kálnokyho, hraběte letovického, jehož rod po staletí podporoval řád v jeho úsilí na poli hospitality v Letovicích. Za tuto podporu byla rodině Kálnoky udělena řádem milosrdných bratří v roce 2013 Cena Celestýna Opitze jako symbolické vyjádření díky za jejich staletou podporu. Avšak teprve při letošní návštěvě předal převor tuto cenu fyzicky do rukou pana Alexandra Kálnokyho, posledního příslušníka tohoto rodu, který na letovickém zámku žil.

V horkém australském odpoledni jsme se setkali s panem Kálnoky a jeho paní v jejich malém domě na předměstí Sydney, a tato návštěva byla pro nás bezesporu jedním z nejsilnějších zážitků z celé cesty na druhý konec světa. Setkali jsme se s noblesními lidmi, z nichž vyzářovala životní moudrost

a pokora. Rozhodně jsme nezaznamenali žádné povzdechy nad tím, jak jim bylo v Česku ubližováno. Naopak, u pana hraběte byla zcela zřejmá vřelost ke staré vlasti, do které se však již vzhledem k pokročilému věku nemohl po pádu komunismu natrvalo vrátit. Překvapila nás jejich pevná hodnotová zakotvenost, která jistě není v prostředí dnešního převládajícího relativismu úplně samozřejmá. Položíte-li panu Kálnokymu otázku, co by poradil mladým lidem, kteří chtějí v dnešní době pomáhat ostatním, s trochu udiveným výrazem dostanete odpověď „Just go ahead and do it!“ (Prostě jděte a pomozte.) Jistý údiv nad otázkou poté vysvětlil tím, že „když je třeba pomoci, tak pomůžu, to je mimo diskuzi“. Pan hrabě se prostě jen udivil, že bychom se nad pomocí druhým měli vůbec nějak pozastavovat a komentovat ji – pro něho je to samozřejmá věc, o které se nemusí mluvit. V pozdním odpoledni jsme se pak museli s panem a paní Kálnoky rozloučit, zůstáváme však s těmito milými lidmi v korespondenčním kontaktu.

Asi nepřekvapí, že v Austrálii není příliš mnoho historických památek.

Nejstarší budovy jsou z konce 19. století. Před tím si Středoevropan, zvyklý na památky vybudované v průběhu celého minulého tisíciletí, na zadek nesesedne. Moderní architektura je však v Austrálii převážně velmi zdařilá a australská města se pravidelně umísťují na předních příčkách žebříčků, které srovnávají kvalitu života obyvatel měst na celém světě.

Jedna památka by však za zmínku stála – Australský válečný památník v hlavním městě Canberra. Mimochoodem Canberra je nepříliš zajímavé vnitrozemské město, které bylo narýsované inženýry na začátku 20. století. Okolní krajina s jezery je však pěkná. Australský válečný památník (Anzac parade) připomíná památku všech Australanů bojujících a padlých ve všech válkách počínaje první světovou válkou, ve které Austrálie poprvé vystoupila jako emancipovaná země po boku Velké Británie. Součástí památníku je, mimo jiné, zeď (Roll of Honour) se jmény všech padlých Australanů ve všech válečných konfliktech. Australané jako by vždy věděli, kam patří a proč a za co bojují. Soudě podle velikoleposti památníku je země na své

vojáky a svoji válečnou minulost (a přítomnost) patřičně hrdá, a tuto hrdost náležitě předává dalším generacím. Během naší návštěvy byl památník doslova obležen školními výpravami, během kterých děti ve školních uniformičkách zastrkovali květy do zdi ke jménům padlých vojáků.

Oč méně jsou zajímavá města, o to více je toho k vidění v přírodě. Kdo však chce v Austrálii něco vidět, musí se připravit na dlouhé cestování. Jakkoli je Austrálie nejmenším kontinentem, je to stále hodně velká země, což se osvědčí zejména při cestování autem. V turistickém průvodci jsou všechny barevné fotografie atraktivních lokalit přehledně seřazené na pár stránkách, ale v reálu je od sebe dělí tisíce kilometrů, které je třeba nějak překonat. My jsme si půjčili v Melbourne auto a během necelých tří týdnů našeho pobytu v Austrálii jsme podnikli pravděpodobně ty nejdělsí směny za volantem, co kdo z nás kdy zažil.

Adekvátně popsat vše, co návštěvníka Austrálie nadchne, není na tomto místě možné. Je toho prostě moc. Asi nejznámější přírodní útvar, který jsme

navštívili, je Ayers Rock (v řeči domorodých kmenů Uluru), obrovský kamenný monolit uprostřed kontinentu, který se při západu slunce barví do ostře rudé barvy. Cesta k němu ze Sydney nám trvala téměř tři dny, během kterých jsme ujeli asi 3 tis. kilometrů převážně liduprázdnou pouští centrálního outbacku. Cestou jsme míjeli poloopuštěná hornická města, která mají půdorys podobný městečkům divokého západu – hlavní ulice, kostel, nádraží, pumpa s ochodem a hřbitov.

Samostatnou kapitolou australské přírody jsou oceány – Tichý a Jižní. Dunění příboje oceánských vln na mysech s majáky hned tak neomrzí. Asi nejznámější pasáží oceánského pobřeží je Národní park Port Campbell západně od Melbourne. Jedná se o erozi rozrušené pobřeží s mnoha přírodními věžemi, jeskyněmi, hlubokými zátocinami, propastmi, přírodními mosty apod. Nejznámější je bezpochyby tzv. dvanáct apoštolů (Twelve Apostles) – vysokých skalních věží tyčících se na plážích nad vlny oceánu. Dnes jich ovšem už není dvanáct, některé se již zřítily do vln, poslední v roce 2005.

Na závěr se nelze než krátce nezmínit o australské fauně. Z obrázků ji zná jistě každý. Ve skutečnosti to tam ale opravdu všechno je. Možná jsme jen měli štěstí, ale na klokany jsme si mohli v divoké přírodě z auta téměř sáhnout a divoké koaly jsme viděli na stromech v rezervaci Cape Otway. S některými dalšími příslušníky říše zvířat jsme ale naštěstí nic do činění neměli – třeba s hady, jejichž jed je údajně tak silný, že by usmrtil na jedno kousnutí 10 slonů.

jš

SETKÁNÍ MLÁDEŽE V KRAKOWĚ

Pod heslem „Blahoslavení milosrdní, neboť oni dojdou milosrdenství“ (Mt 5,7) proběhlo mezi 26. a 31. červencem 31. Světové setkání mládeže, tentokrát v polském Krakově.

Setkání se účastnila samozřejmě i delegace mladých milosrdných bratří a jejich spolupracovníků. Tato delegace měla v prvních dnech připravený individuální program věnovaný službě mladých lidí u nemocných a všech, kteří potřebují naše milosrdenství. Součástí programu byla i návštěva židovské čtvrti, kde se účastníci pokusili uvědomit si tragédie, kterými byl Krakow poznamenán během nacistické přítomnosti v průběhu druhé světové války. Individuálního programu se zúčastnil i generální představený řádu Jesus Etayo, a mohl tak mladé lidi vyzvat, aby po vzoru sv. Jana z Boha, který jako mladý člověk zažíval velké těžkosti při hledání svého osobního povolání, našli sebe sama v „dobrém konání dobra“. Nakonec byl pro účastníky připraven koncert duchovní hudby inspirované životem právě sv. Jana z Boha.

Tyto dny jsou tradičně věnovány osla-

vě setkání mladých lidí z celého světa spolu s jejich katechety, kněžími, biskupy a nakonec i se Svatým otcem, aby se stali svědky víry v Ježíše Krista. „Bylo to krásné setkání naší hospitalní rodiny a celé křesťanské mládeže. Tato setkání jsou vždy obohacením a znamením toho, že naše víra je skutečně živá a všichni navzájem se od sebe můžeme učit.“ Tak krásu a význam setkání popsal bratr Sebastián, jeden z našich noviců v Grazu, ve svém nadšení po návratu z Krakova.

Bratřím v Polsku mnohokrát děkujeme za přípravu krásného setkání!

vp

2. ROČNÍK BRATISLAVSKÉHO TÝŽDŇA DOBROVOĽNÍCTVA

V dňoch 16. 9. – 22. 9. 2016 sa v Bratislavskom kraji konal 2. ročník Bratislavského týždňa dobrovoľníctva. Cieľom podujatia je vytvoriť jednorazové dobrovoľnícke príležitosti, dať priestor organizáciám, aby sa spropagovali.

Záujemcovia o dobrovoľníctvo v Domove sv. Jána z Boha využili možnosť zúčastniť sa dňa 17. septembra Trhu dobrovoľníctva v Starej Trznici, ktorý bol určený pre tých, ktorí chcú s dobrovoľníctvom začať, ale nevedia presne kedy, kde a ako nájsť tú správnu dobrovoľnícku príležitosť. Na Trhu dobrovoľ-

níctva sa dozvedeli, čo je to dobrovoľníctvo, aké možnosti dobrovoľníctva v Domove sv. Jána z Boha máme. Na vlastnej koži si mohli vyskúšať, aké je to pracovať so sociálne slabšími ľuďmi, bezdomovcami a prečo je táto pomoc potrebná.

Do týždňa, ktorý menil životy NADOBRO sa zapojilo u nás 12 firemných dobrovoľníkov zo Slovenskej sporiteľne, ktorí spolu odpracovali 72 dobrovoľníckych hodín. Firemní dobrovoľníci zo Slovenskej sporiteľne sa v priebehu týždňa dobrovoľníctva dňa 21. septembra aktívne zúčastnili dobrovoľníckej aktivity s názvom „Čínsky múr“, kde pomohli pri maľo-

vaní plota. Pre dobrovoľníkov bol pripravený exkurz po celom zariadení spolu s krátkym predstavením služieb, ktoré Domov sv. Jána z Boha poskytuje a predstavením problematiky bezdomovectva ako celospoločenského javu, ako aj možnosti ďalšej partnerskej spolupráce.

Zuzana Červenej, kontaktná osoba za celý tím zo SLSP, účastníčka dobrovoľníckej aktivity „Čínsky múr“ uviedla: „Sme radi, že sme vám mohli pomôcť, pre nás to bol oddych od kancelárskej práce. Deň sme si užili, aj sme sa veľa naučili a uvedomili si, aké hodnotné sú niektoré veci v našich životoch, ktoré považujeme za samozrejme. Zorganizovali ste to výborne, aj kapustnica ako bonus nám veľmi chutila. Ak budete opäť niečo potrebovať spraviť, dajte vedieť, radi si to (hlavne za takéhoto počasia) zopakujeme, prípadne sa prestriedame s ďalšími kolegami.“

Za Domov sv. Jána z Boha chceme veľmi pekne poďakovať všetkým dobrovoľníkom a dobrovoľníčkam, ktorí sa do týždňa dobrovoľníctva zapojili. Povzbudzujeme tiež k účasti na ďalších možnostiach dobrovoľníctva, ktorými sú napríklad:

- Komunitná zbierka šatstva: Zorganizujte zbierku šatstva v rámci svojej komunity (škola, trieda, pracovný tím, susedia) a distribuujte nám vyzbierané šatstvo. Najviac žiadané sú momentálne: ponožky, bielizeň, deky, svetre, spacie vaky, bundy, spodky, topánky...

- „Burza trochu inak“: Čoskoro sa budete môcť zapojiť do Burzy šatstva netradičným spôsobom. Platidlom totiž nebudú peniaze, ale kusy šatstva, ktoré potrebujú naši klienti. Krásne šaty, blúzku, pulóvrik, či sako alebo sukňu si budete môcť „kúpiť“/vymeniť za 4 páry ponožiek, 1 par zimných rukavíc / zimná čiapka, zimný sveter, či košelu, za topánky, či deku budete môcť obdržať 3 ks šatstva z našej burzy a za spací vak či bundu si budete môcť odnieť 5 ks šatstva podľa vlastného výberu. O plánovanej „Burze trochu inak“ sa dozviete čoskoro.
- Elektronizácia odbornej literatúry: V lete sme od Pedagogickej fakulty Univerzity Komenského obdržali cca 1 000 ks odbornej literatúry, ktorú by sme radi dali do elektronického systému a pred tým každú jednu knihu nafotili. Keďže kapacitne náš personál nevie zabezpečiť dostatok rúk na túto aktivitu, vítaný je každý dobrovoľný pomocník.

Za prejavenu pomoc a darcovstvo akoukoľvek formou vám vopred ďakujeme.

Milada Javorová

MIESTO PUSTOVNÍKOV

ZDROJ OBNOVY POVOLANIA PRE ZDRAVOTNÍKOV

Zamestnanci a spolupracovníci bratislavskej nemocnice milosrdných bratov putovali uprostred júla t. r. na najstaršie pútnické miesto na Slovensku – Skalku pri Trenčíne. Konala sa tam prvá celoslovenská púť zdravotníkov.

Miesto pôsobenia svätých pustovníkov Andreja Svorada a Benedikta bolo príležitosťou pre hlbšie uvedomenie si poslania zdravotníka v dnešnom svete. Slávnostnej bohoslužby na tomto mieste sa už nemohol zúčastniť pôvodne plánovaný hosť – otec arcibiskup Mons. Zygmund Zimowski, predseda Pápežskej rady pre zdravotníctvo, ktorého si Pán života a smrti povolal dňa 13. júla t. r. do večnosti vo veku 67 rokov. Zastúpil ho delegát páter Ján Ďačok SJ, ktorý pôsobí v Ríme. Púť inicioval biskup Milan Lach SJ, predseda Rady pre pastoraáciu v zdravotníctve pri Konferencii biskupov Slovenska. Pred bohoslužbou zazneli tri zaujímavé svedectvá. Kňaz, otec Pavol, ktorý sedem rokov slúži v trenčianskej nemocnici ako duchovný, sa podelil o nasledovné slová: „Táto služba mi ukazuje, ako veľmi ľudia potrebujú

Boha. To, čo ma však trápi, je strach mnohých veriacich z prijatia sviatosti pomazania chorých. Mnohí ju nesprávne chápu ako posledné pomazanie symbolizujúce blížiaci sa odchod do večnosti. V trenčianskej nemocnici sa duchovná služba vykonáva už 19 rokov. Predtým sem kňazi chodievali iba na požiadanie veriacich. Kaplnku v našej nemocnici sme posvätili pred štyrmi rokmi, je zasvätená Ježišovmu srdcu, pribudla aj denná svätá omša.“ Sestra Gorazda z rehole szatmárok pracovala niekoľko rokov v trenčianskom hospici. Pripomenula, že prvá

lekárka, ktorá začala slúžiť v ich hospici, ho prirovnávala k pôrodnici. „Pán ma dlho pripravoval na službu zomierajúcim. Chvíle, keď som sa o nich starala, boli obohacujúce. Pochádzam zo Skalky pri Trenčíne, rodičia nás často brávali už v detstve na pohreby, odmalička som tak získavala vedomie o posledných chvíľach človeka na tejto zemi. Naším hospicom „prešlo“ už mnoho ľudí a som vďačná Pánovi, že som mohla byť žiačkou v tejto škole ľudskosti,“ dodala na záver. Profesor MUDr. Jozef Glasa vo svojom príhovore k pútnikom uviedol: „Myslím si, že naše zdravotníctvo prechádza krízou a krížovou cestou. Robí každý deň veľa dobrého, ale má veľa a veľké problémy. V 90. rokoch sme mali obrovské nádeje a zistili sme, že dnes sme veľmi rozdelení.“ Páter Ján Ďačok v homílii pripomenul osobnosť Mons. Zimowského: „Arcibiskup Zimowski veľmi túžil prísť na Skalku už vlani. Slovensko navštívil dvakrát a dával najavo, že Slovákov má úprimne rád.“

O Ježišovej pedagogike

Páter Ďačok sa venoval aj príkladu milosrdného samaritána z evanjelia, v tomto podobenstve môžeme podľa neho objavovať Ježišovu jemnú, ale dôslednú pedagogiku. Hovoril aj o možných spôsoboch rastu samotných zdravotníkov vo svojom povolání. „Byť blížnym znamená stáť blízko druhému. Vlastným zmyslom zdravotníckeho prostredia je služba chorému a slabému. Je to služba životu. Mnohé

zdravotnícke zariadenia na svete prevádzkuje Cirkev a realizuje v nich lásku milosrdných samaritánov. Je to obrovský potenciál. Pápež František hovorí o tomto prostredí ako o kultúre prijatia, rešpektu a služby,“ vysvetlil páter Ján Ďačok SJ. Podľa neho byť dobrým zdravotníkom nebolo ľahké v žiadnej dobe. Upozornil na niekoľko vzorov pre sféru zdravotníctva: sv. Lukáša, sv. Kozmu a Damiána, sv. Josefa Moscatiho i Janu Berettovú-Mollovú. Lekárom a zdravotníkom adresoval aj toto povzbudenie: „Nedajte sa znechutiť nikým a ničím, ani finančným nedocenením, ani nepochopením, ani maniermi tej či onej politickej strany. Majme odvahu niesť štafetu milosrdného samaritána v prítomnosti aj budúcnosti.“ Prior – brat Richard Jombík OH v príhovore k spolupracovníkom z nemocnice milosrdných bratov zdôraznil, že púť na Skalku je dôkazom, že nastáva éra kresťanského zdravotníctva, že v dobe, v akej žijeme a ktorá je plná rôznych liberálnych tendencií, budú ľudia čoraz viac vyhľadávať práve kresťanské nemocnice ako miesta uzdravovania tela i duše, ako miesta skutočnej nádeje a ohľaduplnej, dôstojnej starostlivosti. Po bohoslužbe prítomní využili vzácnu možnosť uctiť si relikvie svätých mučeníkov Kozmu a Damiána, známych už zo staroveku, ktorých si Cirkev uctieva ako patrónov lekárov a farmaceutov. Púte sa zúčastnilo okolo 400 pútnikov.

Andrea Eliášová

NÁVRATY KU KOREŇOM

(O ZAUJÍMAVEJ HISTORICKEJ KONFERENCII V BRATISLAVE)

Viacero historikov sa stretlo 10. septembra t. r. na pôde historického refektára bratislavskej nemocnice Milosrdných bratov, aby sa podelili o výsledky svojich výskumov k téme: História Germánskej provincie Hospitalárskej rehole sv. Jána z Boha na území dnešného Slovenska do r. 1780. A bolo to naozaj zaujímavé zdieľanie i počúvanie!

Mag. Dr. Peter Jelínek z Viedne celý projekt historického bádania o tejto téme „zastrešoval“, okrem toho však poinformoval aj o svojich bádaniach týkajúcich sa toho, čo odhalili protokoly chorých v bratislavskej kláštornej nemocnici Milosrdných bratov. Prítomní sa napríklad dozvedeli, že všeobecne predpokladaná úmrtnosť bola v nemocniciach Milosrdných bratov veľmi nízka, a pritom bratia vtedy nemali možnosť rtg vyšetrení, ani odberu krvi. „Stoja za nimi v dejinách výsledky, o ktorých verejnosť takmer nič nevie. Vždy ma trápilo, že v strednej Európe a v Európe vôbec vieme o rôznych vynálezcoch, ale milosrdní bratia, ktorí priniesli sem do strednej Európy skvelý systém starostlivosti o chorých, zostávajú bokom záujmu,“

poznámenal po podujatí Dr. P. Jelínek. Tomu, že historikovi z Viedne je táto téma osobitne blízka, sa nemožno čudovať, kedysi totiž pracoval u Milosrdných bratov ako ošetrovateľ.

Pohľad do nemocníc v Uhorsku

Dejiny bratislavského konventu Milosrdných bratov v ranom novoveku priblížila Dr. Ingrid Kušnieráková zo Slovenskej akadémie vied v Bratislave. Okrem iného zdôraznila, že „nemocnice, ktoré Milosrdní bratia založili v Uhorsku, to boli vlastne prvé zdravotnícke zariadenia na území Slovenska, pretože dovtedy síce fungovali zariadenia označované ako lazaret, špitál, ale v tom čase to neboli zariadenia určené na krátkodobú hospitalizáciu, ošetrovanie alebo liečenie. Išlo skôr o charitatívne inštitúcie. „Avšak nemocnice Milosrdných bratov boli skutočne prvými zdravotníckymi zariadeniami, v ranom novoveku tieto nemocnice boli určené pre tie najnižšie skupiny obyvateľstva,“ uviedla Dr. I. Kušnieráková.

Mag. Peter Arijčuk z Národného pamiatkového ústavu v českom Josefove pátral po obrazoch maliara Martina Speera. Popredný český znalec barokových sakrálnych výzdob vysvetľoval, čím sú obrazy

spomínaného maliara nájdené v bratislavskom kostole Milosrdných bratov vzácné i špecifické. Historický vývoj kláštora v Spišskom Podhradí prítomným „vykreslil“ kňaz a cirkevný historik Prof. Dr. Štefan Lenčíš z Košíc, ktorý k téme vydal pred niekoľkými rokmi aj knihu. Netají sa tým, že mal možnosť osobne spoznať ešte posledného predstaveného rehole na Spišifrátra Michala Griegera OH, ktorý mu mnohé veci, ktoré bratia prežili pred nástupom totality i počas nej, porozprával a autor z nich čerpá dodnes. „Rehoľa Milosrdných bratov pôsobí na Slovensku od druhej polovice 17. storočia. Jej prvým miestom pôsobenia sa stalo práve Spišské Podhradie, kde bratia žili a pracovali až do násilnej likvidácie rehole v r. 1950,“ pripomenul na konferencii. MMag. Dr. Monika Lipp z Budapešti na podujatí hovorila o kultúrno-historickom odkaze kláštorov v Bratislave a Spišskom Podhradí.

Čo odkryli archívy v Budapešti?

Ako fungovali lekárne Milosrdných bratov kedysi – o to sa podelila vo svojej prednáške Dr. Tunde Ambrus z Brna, ktorá sa zaoberá históriou farmácie a veľa čerpala z archívov v Budapešti. „Lekárne Milosrdných bratov boli integrovanou súčasťou ich nemocničnej starostlivosti a tá, ako vieme, bola na veľmi vysokej úrovni. V podstate, moderné nemocnice v našich podmienkach vznikli na základe „predlohy“, ktorú poskytovali Milosrd-

ní bratia svojím prístupom k pacientom a vo všeobecnosti k zdravotníckej činnosti,“ zhodnotila odborníčka z Brna. Dr. Michaela Freemanová z Prahy predniesla prednášku s názvom Regentes chori bratislavského kláštora a vzbudila značný záujem prítomných. Prišiel si ju vypočúť napríklad aj známy slovenský muzikológ Dr. Ladislav Kačic. Prítomným sa prihovorili aj predstavený Milosrdných bratov v Čechách a na Morave brat Martin Macek OH a riaditeľ bratislavskej nemocnice Milosrdných bratov JUDr. Michal Tinák. Brat Martin Macek netajil radosť z početnej účasti prítomných a k cieľom podujatia pripomenul: „Išlo nám o to, aby sme sa obohatili odbornými informáciami, aby sme si zmapovali históriu rehole do roku 1780 prostredníctvom prednášajúcich hostí, ktorí nám pomohli prehĺbiť si naše znalosti. Určite to prispeje k tomu, že oprášime poklady, ktoré nám tu rehoľa zanechala. Chceme na tom „stavať aj do budúcnosti.“

Množstvo cenných poznatkov zachovaných z histórie bude spracovaných aj v knihe, ktorú pripravujú moravskí milosrdní bratia, čomu sa možno len tešiť. Zachovanie „pamäti“ rehole je dôležité pre ďalšie generácie. Pomáha nám uvedomiť si hodnotné snahy a hlbokú brázdú, ktorú vyorali predchodcovia rehole za ťažkých podmienok a potrebu zachovať ich odkaz a zveľaďovať ho.

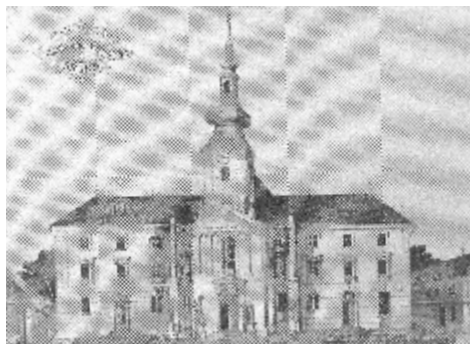
Andrea Eliášová

MILOSRDNÍ BRATŘI BYLI V MINULOSTI DŮLEŽITĚJŠÍ, NEŽ SE MŮŽE ZDÁT!

Bratislavské setkání historiků, jak bylo zmíněno v předchozím článku, je součástí rozsáhlejší platformy výzkumu působení milosrdných bratří v minulosti. Cílem projektu je především podat badatelům, ale i široké veřejnosti objektivní pohled na činnost a význam hospitálního řádu, bez něhož by moderní zdravotnictví rozhodně nebylo na tak vysoké úrovni, jako je dnes.

Čtenáři zpravodaje jistě znají například osobu Celestýna Opiteze, který provedl v polovině 19. století první operaci v narkóze v Evropě, a je tak označován za zakladatele anesteziologie (bez odvahy tohoto milosrdného bratra bychom dnes dost možná neměli možnost dělat ani operace, které považujeme za banální), ale podobných přínosů medicíně bylo ještě před ním mnohem více, a to už od osoby samotného zakladatele řádu sv. Jana z Boha. Historici se shodují, že pro vývoj dnešního systému nemocnic a pečovatelských ústavů byli a jsou milosrdní bratři něco jako Liebig pro zemědělství, Edison pro elektrifikaci nebo Steve Jobs pro počítače. Až do roku 1784 byli ve střední Evropě v podstatě absolut-

ním kritériem úrovně ošetřovatelství; organizací, která byla 300 let podporována přímo císařským dvorem a jedním z velmi mála řádů, kterým byl i Josef II. velmi pozitivně nakloněn. Charakteristická pro tento postoj je poznámka císaře Karla VI. při podpisu císařského reskriptu prostějovského kláštera z 30. 8. 1731: „Wo meine Barmherzigen noch nicht seyend, all dort will ich sie ausgebreitet haben, dann mir wohl bewusst ist, dass sie dann denen Kranken viel Guts erzeigen.“ (v překladu: „Kde ještě moji milosrdní nejsou, tam všude je chci vidět rozšířené, poněvadž potom vím, že prokáží nemocným mnoho dobra.“)

Vliv „Hospitálního řádu sv. Jana z Boha“ („Ordo Hospitalarius Sancti Joannis de Deo“, nazýván v českých zemích „milosrdní bratři“) na vznik a organizaci novověké struktury nemocnic a systému poskytování zdravotní a sociální péče byl, jak již dnes

díky studiu dobových pramenů víme, až překvapivě velký, a to nejen ve smyslu kvalitativního a kvantitativního objemu. Zprvu duchovní bratrstvo (teprve v roce 1586 povýšeno papežem Sixtem V. na řád) vyvinulo tehdy revoluční koncept specializace na péči a terapii akutně nemocných, jehož stěžejní principy (každému nemocnému jednu postel, specializované nemocniční oddělení, každodenní lékařské vizity, odborné vzdělání pro ošetřující personál, pečlivá evidence všech nemocných a mnoho dalšího) tvoří dodnes bázi moderního nemocničního zaopatření a považujeme je za samozřejmost. Dříve se však jednalo o nesmírně pokrokové záležitosti. Efektivní organizační struktura a nepopíratelné terapeutické úspěchy se odrážely v založení více než 280 nemocnic v téměř všech katolických regionech Evropy, stejně jako v mnoha (zejména španělských) zámořských koloniích. Sekularizace téměř všech těchto zařízení od Francouzské revoluce až po rok 1870 vedla k úplnému potlačení veřejného, ale i vědeckého povědomí o přínosu řádu milosrdných bratří ke vzniku moderního nemocničního systému. Přesto se veřejné nemocnice od konce 18. století budovaly právě po vzoru řádových nemocnic milosrdných bratří. Jejich vazba na nemocnice v zahraničí, zvláště v Itálii, měla nezměrný přínos pro poskytování moderní medicíny a ošetrovatelství díky nejnovějším poznatkům anatomie. Mnozí by si mysleli, že církevní zdravotnictví bylo zpátečnické, díky studiu historických pra-

menů dnes máme nepopíratelné důkazy, že přesný opak je pravdou. Nemocnice milosrdných bratří patřily k nejpokrokovějším a nejmodernějším zařízením v celé Evropě, potažmo na celém světě. Bez zajímavosti rozhodně není i fakt, že například v českých zemích, konkrétně v Praze, kde se v roce 1781 zakademizovala chirurgie, jež do té doby byla pouze učňovským oborem, byl předpis, že studenti museli absolvovat praktickou výuku chirurgie právě v nemocnici milosrdných bratří Na Františku. Bez milosrdných bratří v českých zemích nebylo možné medicínu vystudovat.

Cílem projektu „Provincia Germania de Orde Hospitalario Sancti Johannis de

Deo per annum 1780“ a de facto práce 17 profesionálních historiků z celé střední Evropy je vytvoření široké platformy pro badatele, kteří se zabývají analýzou vzniku a rozšíření řádu sv. Jana z Boha ve střední Evropě, hospodářským zajištěním provozu klášterních nemocnic, kulturně-historickým přínosem a pozicí řádu v sociální síti novověké společnosti. V rámci projektu je zanalyzováno kulturní dědictví řádu, konkrétně jeho bezprostřední vliv na funkcionální architekturu a umění (malířství, sochařství, hudba). Diskutován je i význam vlastních špitálních lékáren a bylinkových zahrad pro vývoj farmacie ve střední Evropě. Dále jsou vyhodnocovány obsáhlé protokoly nemocných, které podávají objektivní a vyčerpávající důkaz o organizaci novověkých nemocnic a úrovni zdravotního zajištění v této epoše. Řád milosrdných bratří, organizace působící v mnoha zemích Evropy a zámoří, byl průkopníkem bezplatné zdravotní péče obyvatelstva bez rozdílu národnosti, sociálního původu nebo náboženského vyznání pacientů, při zachování nejvyšších lékařských standardů. Protože původní Provincie Germania byla 22. července 1781 v Praze na císařské nařízení rozdělena (konventy v habsburských zemích zůstaly v Provincii sv. Archanděla Michaela, která byla ale přejmenována na „Rakousko-Uherskou provincii“; zbývajících šest klášterů vytvořilo novou provincii sv. Karla Boromejského), byl rok 1780 zvolen hraničním bodem projektu.

Projekt výzkumu sám má dva dílčí směry, a tudíž i cíle, z nich každý má sám sebe přesahovat. V prvé řadě chceme sestavit soubor textů v zatím bližší neurčené formě, která může dalším badatelům pomoci v jejich výzkumech. Takový soubor by měl v jednom celku obsahovat ideálně všechny dosud známé a prameny podložitelné informace o působení řádu a jeho přínosu tehdejší společnosti. Druhým směrem je pravidelné setkávání historiků ale i laických zájemců, při kterém by si měli vyměňovat doposud zjištěné poznatky. Takovéto setkání proběhlo již dvakrát, minulý rok v Brně a letos v Bratislavě. Další setkání jsou plánována v německy mluvících zemích, v Polsku a Maďarsku. O termínech setkání budeme samozřejmě informovat.

Více informací o projektu naleznete na webu www.johnofgod.eu.

Petr Jelínek, Vít Pospíchal

POSTREHY Z BRATISLAVSKEJ „ŠKOLY HOSPITALITY“

Keby prišiel medzi nás dnes svätý Ján z Boha – čomu by sa potešil, čo by pochválil, čo by naopak, hodnotil negatívne v našej nemocnici a k čomu by nás motivoval? S týmito otázkami sa museli „popasovať“ účastníci Školy hospitality, ktorá sa konala 21. septembra 2016 v bratislavskej nemocnici Milosrdných bratov.

A práca v skupinách, kde prítomní hľadali odpovede na dané otázky, priniesla zaujímavé odpovede: zdravotníci sa zhodli na tom, že hoci v nemocnici panuje vysoký štandard a pacienti tu majú okrem dobrej starostlivosti komfort, stále treba „pracovať“ na medzihľadádkách vzťahoch. Aby ich hektika doby nezhoršovala. Medzi pozitívne hodnoty rozvíjané v nemocnici patrí napr. zabezpečenie non stop duchovnej služby, prijímanie všetkých pacientov bez rozdielu ich sociálneho postavenia alebo rasy, či náboženstva, ďalej výchova pacientov a ich príbuzných k rešpektovaniu noriem v zariadení, ale i prítomnosť kresťanských symbolov v nemocnici. Medzi to, čo by chceli zdravotníci zlepšiť, patrí napríklad

potreba naučiť niektorých pacientov väčšej trpezlivosti pri svojej diagnóze a dbať, aby nevyprchávala z nemocnice „iskra nadšenia“ pre prácu a poslanie v službe, aby egoizmus a individualizmus nenahradil entuziazmus. Prítomných k tomu povzbudil aj Dominik Hartig zodpovedný za formáciu v školách hospitality Rakúskej rehoľnej provincie.

Účastníkov povzbudil aj „videopríhovor“ bývalého generálneho predstaveného rehole pátra Donatusa Forkana OH, v ktorom oboznámil s aktuálnymi výzvami v oblasti hospitality (vlúdneho prístupu k pacientom). Konštatoval: „Dielo sv. Jána z Boha sa každý rok dostáva k viac ako 20 miliónom ľuďom na celom svete, vo viac ako 50 krajinách, v ktorých rehoľa vykonáva svoju činnosť. Nikto nevedel predpovedať tento „neskutočný vývoj“, keď Ján z Boha začal v Granade svoje dielo

lásky v posledných rokoch svojho života, pred svojou smrťou v r.1550. Pri všetkom, čo dnes robíme, nás sprevádza a povznáša presvedčenie, že naším nasadením lásku sv. Jána z Boha uvidia a zažijú ľudia, ktorým slúžime.“

Osobné svedectvo provinciála

Provinciál Rakúskej provincie rehole, pod ktorej správu patria aj slovenskí milosrdní bratia, brat Joachim Mačejovský OH zas apeloval: „Chcem vás povzbudiť do budúcnosti v hľadani spoločných riešení.“ Okrem toho sa podelil s prítomnými o svedectvo svojho povolania do rehole a pripomenul: „V provincii máme okolo 28 zariadení, práca s ľuďmi je to najťažšie. Ošetriť pacienta kvalitatívne, to je jedna vec. Ale priviesť ho k spokojnosti, to je iná vec. Nejde o to, aby sme boli najlepší, ale aby pacienti a ich príbuzní boli spokojní. Pri všetkých požiadavkách treba zostať ľuďmi... Pacient niekedy zabudne povedať slovíčko ďakujem, ale rád sa vracia.“ Prior bratislavského konventu milosrdných bratov Richard Jombík OH vo svojej prednáške pripomenul prítomným zodpovednosť zato,

aby nemocnica nebola pre pacientov chladným miestom. „Čo je dôležité pre fungovanie spoločného domu? Predovšetkým vzájomné porozumenie,“ zdôraznil. Upozornil však aj nato, že aj tí, ktorí s chorými pracujú, sa niekedy tiež môžu ocitnúť v kríze. Upozornil, že v medziludských vzťahoch poznačených stresom niekedy veľa pozitívneho urobí ako „prvá pomoc“ aj úsmev. Záujem vzbudila diskusia o vzťahu a súvislostiach medzi milosrdenstvom a spravodlivosťou. Zaujali aj slová riaditeľa bratislavskej nemocnice Milosrdných bratov JUDr. Michala Tináka, ktorý si rád zaspomínal na spoluprácu s pátrom Fabiánom Máčejom OH, ktorý obnovil dielo Milosrdných bratov na Slovensku po páde komunizmu. „Vždy mi ukazoval, aby sme si uvedomovali hodnotu času, ktorý máme.“ Podľa neho práve bratislavská nemocnica Milosrdných bratov bola vlani vyhodnotená na Slovensku zdravotnými poisťovňami ako druhá v poradí z hľadiska kvality. „Túto vizitku tejto kvalitnej práce vystavili pacienti, o ktorých sa staráme,“ povedal. JUDr. spomenul tiež, že pre mnohých pacientov sa stala nemocnica miestom, kde zažili obrátenie tesne pred odchodom na večnosť.

Sv. Ján z Boha a Rok milosrdenstva

Dominik Hartig z Rakúska pripomenul aj Rok milosrdenstva. „Svätý Ján z Boha zažil, čo je Božie milosrdenstvo a túto zažitú lásku odovzdával iným,

píše sa o ňom, že bol doslova „opitý“ láskou Boha. Nemal žiadne peniaze a spolupracovníkov, keď otvoril dve veľké nemocnice. Vidíme, s akou intenzitou pomáhal. Denne navštevoval sv. omšu.“

Na záver podujatia každý zúčastnený napísal osobný list sv. Jánovi z Boha, v ktorom sa vyznal, čo mu najviac leží na srdci. O mesiac každý dostane svoj list v zalepenej obálke späť, aby zreflektoval to, čo napísal: ako sa mu napísané myšlienky a túžby podarilo

v praxi realizovať. Vyvrcholením podujatia bola sv. omša, ktorú slúžil prior Richard Jombík OH a udelil všetkým svoje požehnanie. Školou hospitality „odštartovali“ v bratislavskej Univerzitetnej nemocnici s poliklinikou Milosrdných bratov takúto formu vzdelávania, zdieľania a budovania ducha jednoty a chcú v nej pokračovať. V ďalšom období by ju teda mali absolvovať aj ďalší zamestnanci a spolupracovníci rehole z nemocnice.

Andrea Eliášová

KONFERENCE HOSPITALITY REHABILITACE

Konference Hospitality je názov jedné z aktivit, kterou pořádáme jak pro odborníky medicíny a ošetrovatelství, tak i pro širokou veřejnost, která má zájem o vztah k nemocným, o práci s nimi jak fyzickou, tak duchovní. Letošní třetí ročník je věnován rehabilitaci jako přirozené součásti ošetrovatelství a léčby.

Cílem ale není pouhé předání poznatků a nových postupů, ale hlavně také možnost setkání lidí z různých pracovišť

a prostředí, aby potenciál předání zkušeností byl co největší. V tomto již třetím ročníku jsme přizvali například primáře rehabilitačního oddělení Nemocnice Milosrdných bratří v polských Katowicích dr. Marka Walusiaka, který předává svoji zkušenost z polského prostředí, jež nabízí jedinečnou možnost srovnání s českým či slovenským prostředím. Dále primářku stejného oddělení brněnské Nemocnice Milosrdných bratří MUDr. Aranku Korvasovou. Ta připravila odbornou přednášku o možnosti léčby lymfatických otoků jakožto oblasti, která v oboru rehabilitace patří k velmi dis-

kutovaným a aktuálním. Pozvání přijali i další fyzioterapeuti z jiných zdravotnických zařízení, díky nimž máme pohled na sledovanou problematiku skutečně široký. Na setkáních dostali prostor i zástupci společností, které vyrábějí rehabilitační pomůcky, aby účastníci získali přehled o nejmodernějších postupech a nástrojích, které mohou zefektivnit rehabilitační proces u pacientů a klientů. Odpolední setkání byla zakončena mší svatou, takže konference měla i nezanedbatelný duchovní rozměr. Akreditace konference nabídla účastníkům získání kreditních bodů do vzdělávacího systému, takže jsme zde mohli skloubit zajímavé s užitečným.

Konference proběhla v září v Bratislavě, v říjnu ve Vizovicích a v listopadu v Brně v našich tamních nemocnicích. Věříme, že na tato setkání budeme moci navázat i v příštích letech.

Sledujte náš web www.milosrdni.cz

vp

MISIJNÍ PROJEKT 2016 MADAGAN

Nemusíme chodit daleko, abychom potkali lidi, kteří potřebují pomoc... Přesto žijeme v době globalizace a jakožto lidé žijící v nejbohatším regionu světa, v Evropě, je naší morální povinností převzít zodpovědnost i za ty slabší třeba na druhé straně planety. K tomu slouží i každoročně vybíraný misijní projekt našeho řádu, pro letošní rok s názvem Madagan v Papua Nové Guinei.

Papua Nová Guinea je ostrovní stát nacházející se severně od Austrálie, který patří k nejchudším na světě. Ve městech je 68% nezaměstnanost u mladých lidí. Ti jsou často bez naděje a smyslu života, který jsou mnozí z nich nuceni trávit na ulici. Kriminalita je vysoká, alkohol a drogy jsou pro mnohé lidi to jediné, k čemu se utíkají. Možnost vzdělání je minimální a zdravotní péče je v troskách.

To je situace, do které přicházejí milosrdní bratři. Pro své působení si vybrali město Madagan s asi 30 000 obyvateli. Jejich cílem je alespoň trochu pomoci ke zlepšení společenské situace skrze různé sociální programy. Malý dům

pro bratry je však třeba přestavět, a k tomu jsou potřeba finance. O pomoc se obrátili na generálního představeného řádu, který vyzval všechny bratry a spolupracovníky k podpoře modlitbou a třeba jen drobným příspěvkem.

O pomoc v této věci pak žádáme zase my vás, čtenáře Hospitality a kohokoli, kdo se o našem projektu dozví. Za jakékoli dary mnohokrát děkujeme!

více na www.barmherzige-brueder.at/madang

Číslo účtu pro zaslání daru:

1341663309/0800

Variabilní symbol: 2016

Joachim Mačejovský
rakouský provinciál

„Prosím vás o pomoc, o alespoň drobný dar na podporu našich bratří v Papua Nové Guineji, kteří lidem v Madaganu dávají naději a perspektivu skrze své nasazení v sociálních projektech.“

Kevin Wallis
provinciální rádce v Papui
Nové Guineji

„Dejte svůj dar rostoucímu společenství v jeho řeholním životě. Bez stabilního zázemí nebude možné pracovat na poli hospitality tak účinně, jak je to v Madagu potřeba. Děkujeme!“

Jesus Etayo
generální představený
řádu

„Váš dar pomůže vybudovat tak potřebné sociální centrum v Papui Nové Guineji. Jménem obyvatel Madaganu a našich bratří za vaši podporu předem ze srdce děkují!“

BR. IMRE BYL OCENĚN MEDAILÍ EVROPSKÉHO OBČANA

Jedno z nejvýznamnějších ocenění Evropské unie (European Citizen's Prize) pro rok 2016 převzal milosrdný bratr Imre Kozma. Evropský parlament se rozhodl již podruhé udělit toto ocenění milosrdným bratřím. Poprvé v roce 2014 řádu jako celku za jeho službu v boji s epidemií eboly, ale i za celkový přínos při vytváření evropské kultury. Letos však byl medailí oceněn jeden konkrétní maďarský řeholník, milosrdný bratr, který svůj život věnoval těm, kteří jsou odkázáni na pomoc druhých.

Jak řekl člen Evropského parlamentu György Hölvenyi, bratr Imre uspěl v přinesení oběti něčemu posvátnému, ale i světskému, když v politickém systému před rokem 1989 natolik odvážně pracoval s mladými lidmi, i když si byl vědom, jak moc riskuje, a ukázal tak význam svého zasvěcení řeholnímu životu. Po pádu železné opony dokázal neuvěřitelnou službu, když pracoval s tisíci uprchlíky z východního Německa, a stejně tak v časech, kdy se věnoval lidem, kteří utíkali z války na Bal-

kánu. Jeho jméno je tak navždy spjato s uprchlíky a lidmi, kteří zkrátka potřebují jakoukoli pomoc. „Jsme Evropané, a jako takoví jsme se narodili v křesťanství a jsme povinni kultivovat naše křesťanské kořeny,“ připomněl br. Imre ve své děkovné řeči, a chtěl tak připomenout, že se sice Evropa mění v multikulturní společnost, ale nikdy nesmíme zapomenout na to, kým jsme a odkud vycházíme.

Br. Imre přijal kněžské svěcení v roce 1963 a už tehdy byl rozhodnutý věnovat svůj život chudým a potřebným. Už před svým vstupem do řádu milosrdných bratří pracoval ve farnosti v charitativních službách. V roce 1989 zorganizoval iniciativu na přijetí tisíců uprchlíků z východního Německa po invazi v Budapešti. Ve stejném roce založil pobočku Maltéžského řádu v Maďarsku. O vstup do řádu milosrdných bratří požádal až v roce 1998 a sliby složil v roce 2003. V následující-

cím období se významně zasloužil o obnovení působení řádu, obnovily se nemocnice v Budapešti, Pécsi a Vácu, domov pro seniory v Erdu a staré turecké lázně v Budapešti. Maďarská provinční delegatura přijala do svých řad další milosrdné bratry a je součástí rakouské řádové provincie.

Cena Evropského občana byla založena v roce 2009 a uděluje ji Evropský parlament každým rokem buď jednotlivcům, anebo organizacím, kteří svými vynikajícími výsledky přispívají k posílení evropské integrace a společných hodnot evropských národů v Unii.

Zdroj: OHSJD

PONDĚLKY MILOSRDENSTVÍ

Závěr Svatého roku milosrdenství vybízí k intenzivnímu prožívání jeho poselství... Dal mi tento svatý rok něco do života? Byl jsem vůči jeho poselství dostatečně vnímavý? Prošel jsem nějakou svatou branou? Projevoval jsem dostatečně své vlastní milosrdenství vůči druhým skrze konkrétní skutky? Na tyto otázky se snažíme sami pro sebe odpovědět během pondělních večerních mší svatých v brněnském kostele sv. Leopolda.

Milosrdní bratři se rozhodli věnovat pravidelnou večerní mši svatou v 18.00 jednotlivým skutkům milosrdenství. Protože každý člověk má blíže k určité formě pomoci druhému, tak

i kněží mají každý vlastní tihnutí k určitým činnostem, ve kterých se projevuje milosrdenství. Někteří pracují s vězni, jiní s nemocnými, další s bezdomovci, jiní se věnují práci a formaci mladých, kteří často pochybují a hledají smysl svých životů, jiní vědí jak těšit lidi smutné a zarmoucené, a to nejen ve zpovědnicích... Na kaž-

dou mši svatou jsme pozvali jiného kněze, aby předal své osobní svědectví během homilie.

„Všimli jsme si, že na tyto mše svaté chodí více lidí, než obvykle, zjevně je do kostela táhne buď setkání s konkrétními kněžími, anebo zájem o jednotlivé skutky milosrdenství...“ hodnotí akci brněnský převor br. Martin. A dodává, že by s aktivitou milosrdní bratři rádi pokračovali a v tuto chvíli přemýšlí o formě možných setkání nad tématy milosrdenství a lidské blízkosti v nemoci, chudobě, slabosti, nouzi či jakékoli jiné potřebě.

Protože příští rok bude v celé církvi věnován Panně Marii, chceme vždy první pondělí v měsíci pozvat nějakého kněze, aby se v homilii zamýšlel nad různými aspekty jejího života, působení v našem světě a v našich životech,” doplňuje br. Martin.

Setkání k Roku milosrdenství probíhala až do jejího konce. Poslední „pondělek milosrdenství“ se uskutečnil 14. listopadu a byl věnován duchovnímu skutku milosrdenství „poučovat neznalé“. Připravil ho vojenský kaplan

P. Tomáš Mlýnek, který jednak pracuje s vojáky, kteří často hledají smysl své důležité služby, ale také se několikrát účastnil významného rozvojového projektu Aleše Bárty, letošního laureáta Ceny Celestýna Opitze, a to v Itibo, kde před deseti lety vznikla česká nemocnice. (Více o projektu naleznete dále v článku věnovaném udělení cen za vzor v péči o nemocné a potřebné.) Po mši svaté byl promítán film Daleko za sluncem z režie Olgy Špátové, který vypráví o této nemocnici a práci Aleše Bárty a jeho kolegů, a při tomto setkání bylo možné se s Alešem Bárťou osobně setkat, o projektu se více dozvědět a samozřejmě ho i finančně podpořit.

Srdečně děkujeme všem kněžím za jejich čas, slova věnovaná skutkům milosrdenství a povzbuzení do naší práce a života.

vp

VÍNA ZE SKLIZNĚ MILOSRDNÝCH BRATŘÍ

Od letošního roku je možné na baru Sálu Milosrdných bratří, který je v areálu brněnského kláštera, ochutnat vína z vinic milosrdných bratří v rakouském Eisenstadtu. Návštěvníci sálu si tak o přestávkách koncertů, anebo v rámci jakýchkoli jiných společenských akcí, budou moci obohatit kulturní a společenský zážitek o nový vjem, a to chuťový.

Pěstování vína má odjakživa velký vliv na ekonomiku, ale především kulturu Burgenlandu na východě Rakouska, kde mají milosrdní bratři své vinice. Když Paul Anton Esterházy založil klášter a nemocnici milosrdných bratří v Eisenstadtu, automaticky k nim připojil i vinice, na kterých se mělo pěstovat mešní víno pro účely klášterního kostela. Pracovat na vinicích pak měli chudí lidé, aby měli práci, za kterou pak dostali zaslouženou mzdu. Jedno z hesel milosrdných bratří vždy bylo „s lidmi, pro lidi“, malé vinařství se tak rozrostlo a produkce vína se značně rozšířila.

V rámci expanze nemocnice v posledních desetiletích však vinice musely

ustoupit a vinařství hledalo nové místo pro své vinice. Vybraly se dvě viniční trati Föllig a Tatschler v Litavských horách kousek od Eisenstadtu. Föllig leží v nadmořské výšce 170 až 250 metrů a vápenité černé půdy jsou ideální zvláště pro červené odrůdy. Tatschler je ve výšce 205 až 240 metrů a hnědá půda a místní vápenatá skála vytváří skvělé podmínky především pro víno priorů Chardonnay.

Díky této výrazné změně se víno omládilo a 90 % hlav není starších jak 10 let. Vinice také mohly být založené podle nejnovějších postupů a poznatků, což dnes umožňuje efektivní zpracování a výrobu vína ve špičkové kvalitě. Produkce představuje zhruba 60 000 lahví ročně z 11 hektarů vinic.

Vína milosrdných bratří jsou především v Rakousku velice oblíbená a hodnocená jako jedny z nejlepších. Jedním z nejvýznamnějších odběratelů je i kancelář rakouského prezidenta, vína se tak podávají hostům z celého světa u slavnostních tabulí.

vp, více na [/www.klosterkeller.at/](http://www.klosterkeller.at/)

MAREK ORKO VÁCHA: TVÁŘÍ V TVÁŘ ZEMI

INSPIROVÁNO PLEJÁDAMI, ORIONEM A ENCYKLIKOU LAUDATO SI'

„My, křesťané, jsme sužováni tisícem a jedním problémem bezprostředního i vzdálenějšího okolí. Trápí nás Ukrajina, válka v Iráku, Sýrie, vlny uprchlíků, modlíme se za mír v Nigérii, pomáháme v léčebnách alkoholiků, pomáháme mentálně nemocným, organizujeme kampaně za ochranu nenarozeného života, staráme se o budoucí matky, které okolí nutí k potratům, bojujeme proti eutanázii a podobně. Zdálo by se, že toho v agendě máme dost, a že to stačí. Evropa nikdy v novodobých dějinách nebyla tak rozvibrovaná, rozkolísaná jako je dnes, kdy se zřejmě poprvé v dějinách nesnažíme vybudovat něco nového, ale stůj co stůj alespoň udržet to staré.

Encyklika Laudato si' nepřináší ke všem těmto problémům a starostem ještě další starost navíc, encyklika to vše integruje, dává našemu snažení rámec a soustřeďuje nás na to, co je opravdu důležité. Když chránit život, tak veškerý.“

*(Nakladatelství Cesta, 2016,
212 stran, 268,- Kč)*

zdroj: cestabrno.cz

KALENDÁŘ 2017

V minulém roce jsme vydali stolní kalendář, ve kterém jsme každý týden představili kousek z práce, již dělají milosrdní bratři a jejich spolupracovníci. I letos jsme se rozhodli vydat kalendář, ve kterém ale nebudeme věnovat pozornost naší službě, ale chceme motivovat všechny, kterým se kalendář dostane do rukou, aby „dělali dobro a dělali ho dobře“, konkrétně ve skutcích milosrdenství.

Pro každý týden v roce jsme vybrali jeden ze skutků a vyfotili k němu fotografii, která symbolicky tento skutek znázorňuje. Některé fotografie ukazují problém, který je třeba vyřešit, jiné ukazují řešení, jiné jenom symbol, který nutí k uvažování nad tím, kdo jsme a jak můžeme druhým pomáhat v běžných situacích života. Fotografie jsou také doplněny o úryvky z Písma svatého, které je umocňují a ukazují zdroj jednotlivých skutků, ale zároveň cestu k jejich naplnění.

Autory kalendáře jsou řádoví spolupracovníci Vít Pospíchal a Tomáš Skácel, který poskytl svůj fotografický talent.

Kalendáře máte k dispozici v našich kostelích a lékárnách, dále v prodejně Donum na brněnském Petrově, anebo můžete napsat na email info@milosrdni.cz, že o kalendář máte zájem a my vám ho pošleme poštou.

Doporučená cena za kus je 50,- Kč.

vp

SMRT JE KONEC?

P. Vojtěch Václav Málek, OH

Vyrobí-li továrna ten či onen stroj, můžeme směle říci, že ten stroj přinese užitek, neboli že splní úkol, až bude nasazeno poslední kolečko, až na něm bude skončena poslední práce, poslední úprava. Stroj je tedy připraven ke službě člověku. A teď si představme ten veliký nesmysl:

Výrobce v té chvíli stroj zničí!

Co máme říci člověku, který s vypětím svých sil a schopností vytvořil skvostné dílo, a když má být dáno do provozu, ten člověk je sám znehodnotí, zničí. Není to nerozum, vandalství, bláznovství?

Tím jsme se dostali k jádru nejožehavější otázky dneška, včerejška a snad i zítřka: *smrtí prý všechno končí.*

Není lidský život tím nejohroženějším, nejsložitějším a nejúchvatnějším dílem?

Toto dílo nikdy nemůže být skončeno dříve, dokud jeho konec neohlásí signál smrti?

A právě v tuto chvíli by i toto dílo mělo být zničeno?

Není to stejná chvíle, kdy byla dokončena i výroba stroje a ten měl být dán do provozu.

Ale co je to stroj a co je to lidský život?

Stroj vyrobil člověk, tvůrcem člověka je sám Bůh!

Lidé, kteří považujete smrt za konec všeho, odpovězte, zda není šílenství tvrdit, že dílo, jako je lidský život, může být zničeno v okamžiku, kdy na něm člověk přestal pracovat, kdy má být „zkolaudováno“, ohodnoceno nejvyšším Mistrem, Tvůrcem všehomíru a kdy má začít přinášet ten pravý užitek?

Může být konec a začátek totéž?

Ve filozofii se tomu říká *contradictio*, protirečení, tzn. jedno vylučuje druhé.

Bohu, který je nejvyšší a nejdokonalější bytostí, nemůže přece takové „zmetky ve výrobě“ přičítat!

Člověk je ve své nedokonalosti mnohdy schopen jistých přehmatů a nepromyšleností, ale Bůh nikdy!

Bůh ve své absolutní dokonalosti si nemohl utvořit tak ubohou perspektivu o člověku, že by ho nechal 50, 60,

90 roků na tomto světě těžce pracovat, lopotit se, trápit a starat se, a pak s ním jednoduše bez jediného slova na věky všechno skončil...

Závěr: Člověk přechází z časově omezeného, pozemského života do života bez času, do takového života, jak si ho připravil na této zemi... s Bohem ve věčné radosti... anebo bez Boha ve věčném trápení... Smrtí je dílo lidského života dokončeno, pak už se na něm nedá nic změnit!

TWEET
PAPEŽE FRANTIŠKA

29. ČERVENCE 2016

*„Jak bych si přál, abychom
my všichni jako křesťané
byli blízko nemocným,
stejně jako byl Ježíš:
v tichosti, s pohlažením,
v modlitbě.“*

Z DOPISŮ SV. JANA Z BOHA

Předobrá vévodkyně bděte a buďte stále připravena. Přemýšlíme-li dobře, jsme v neustálém boji se světem, ďáblem a tělem. Musíme na sebe stále dávat pozor, protože neznáme hodinu, kdy bude na bránu naší duše zaklepáno: Jací budeme shledáni, tak budeme i souzeni.

Když uléháme, znamenejte se znamením kříže a posilujte se ve víře recitací Kréda, Otčenáše, Ave Maria a Salve Regina – to jsou čtyři modlitby, jež doporučuje recitovat svatá Matka církev. Doporučte je také recitovat vašim dámám i služebnictvu.

...

Díky za Vaše modlitby i za to, jak pečujete a pracujete pro tento váš dům, kde se cvičíte ve skutečích milosrdné lásky tím, že sytíte a oblékáte všechny ty, kteří v něm přebývají. Jedni jsou už staří, druzí mladí. Co by si bez Vás počaly dvorní dámy, guvernanky, sirotci a vdovy? Všichni jsou Vám zavázáni službou a věností a vy potom ku konání dobrodiní, neboť Bůh miluje všechny lidi.

(z prvního dopisu vévodkyni de Sessa)

CO PŘIPRAVUJEME A CO NÁS ČEKÁ...

Staročeské roráty a pastorely

Tradiční adventní koncert sboru Bach-Collegium Praha, na kterém zazní skladby skladatelů Františka Xavera Brixí a Šimona Brixí, proběhne v pondělí 28. listopadu 2016 v našem pražském kostele sv. Šimona a Judy u Nemocnice Na Františku. Více informací o koncertě naleznete na webu hudebníků www.bachcollegium.cz.

Neslyšící pacienti a jejich „tichý svět“

Pro lékaře, zdravotní sestry, ošetřovatele a kohokoli, koho tematika zajímá, připravujeme ve spolupráci se společností Tichý svět přednášku o práci s neslyšícími pacienty. Proběhne v úterý 29. listopadu 2016 v brněnské nemocnici Milosrdných bratří. Chceme tak podpořit princip otevřenosti a bezbariérovosti této nemocnice, která má být místem skutečně pro všechny, místem vlnidného přijetí každého člověka s jeho starostmi a slabostmi. Věříme, že díky této přednášce se budeme moci i o sluchově postižené zase o trochu lépe postarat.

Vernisáž obrazů Jany Fuksové

Srdečně zveme na další z řady výstav ve vstupní hale Nemocnice Milosrdných bratří v Brně. Tentokrát se ve svých obrazech představí malířka Jana Fuksová. Vernisáž proběhne ve čtvrtek 1. 12. 2016 v 17.30 ve vstupní hale nemocnice.

TIRÁŽ

Zpravodaj, který vychází ZDARMA nepravidelně 4x do roka. Vydává ho Hospitálský řád sv. Jana z Boha – Milosrdní bratři. Informuje o životě a aktivitách řádu, o jeho historii, světcích, významných událostech z domova i zahraničí.

V případě zájmu o odběr pište na e-mail: hospitalita@milosrdni.cz nebo na adresu: Milosrdní bratři, Vídeňská 7, 639 00 Brno. Nezapomeňte uvést počet výtisků, které chcete odebrat.

Vydává:

Konvent Hospitálského řádu sv. Jana z Boha – Milosrdní bratři
(pro svoji vnitřní potřebu)

Vídeňská 228/7, 639 00 Brno
IČ: 15531678

www.milosrdni.cz
sekretariat@milosrdni.cz

Registrace:

MK ČR E 20257

B. ú. 1341663309/0800
tel./fax.: 543 165 319

Redakce:

Bc. Vít Pospíchal
Petr Vojtek
Br. Martin Richard Macek, OH

Foto:

archiv OH

Tisk:

Didot, spol. s r.o.

POMOZTE NÁM VYDÁVAT HOSPITALITU!

Zpravodaj Hospitalita vychází zdarma pro všechny čtenáře. Jeho příprava však obnáší nemalé náklady, od času stráveného při jeho sestavování, korekce, grafické práce, nakonec tisk, „obálkování“ a hromadná korespondence.

Chceme však čtenářům poskytnout co nejkvalitnější provedení, stejně jak je tomu i ve zdravotní péči, kterou poskytujeme našim pacientům.

Své příspěvky můžete posílat na konto:

1341663309/0800

variabilní symbol: 1111

Za jakékoliv dary budeme
nesmírně vděční!

„Per corpus ad animam“

„Milosrdenství je pro nás zdrojem radosti, vyrovnanosti a pokoje. Milosrdenství je slovo, které zjevuje podstatu samého Boha. Milosrdenstvím nám Bůh vychází vstříc. Milosrdenství je i základním zákonem, který přebývá v srdci každého člověka hledícího upřímně na bližní. Milosrdenství je cesta, která sjednocuje Boha a člověka, protože otevírá srdce naději, že jsme milováni navždy i přes omezení svého hříchu.

Vroucně si přeji, aby křesťané hlouběji pronikali k jádru evangelia, ve kterém jsou chudí božským milosrdenstvím upřednostňováni. Zapojme se proto i my a objevujme znovu skutky milosrdenství: dávat najíst tomu, kdo má hlad, napít žíznivým; odívat toho, kdo nemá, co na sebe; přijímat cizince, pomáhat nemocným, navštěvovat vězňené, pohřbívat mrtvé...”

(z buly papeže Františka „Misericordiae Vultus“)

